

primerjamo to vsoto z ono koncem poslovnega leta 1924., vidimo, da je naraslo za **77.837 Din 30 p.** Račune sta 29. marca 1926 pregledala člana nadzorstva tov. Tit Grčar in tov. Vita Zupančičeva ter našla v redu.

Čisto imetje.

Ker so me o našem čistem imetju povpraševali že mnogi tovariši, si lahko iz zgoraj navedenih avtentičnih številk vsak sam izračuna to. Ako odštejemo vrednostne papirje (izvzemši obveznice), inventar z zemljišči vred v skupni vrednosti 67.360 Din 96 p. dobimo čisto imetje **254.578 Din 50 p** v gotovini, ki je plodonosno naloženo in se obrestuje s 5-10%. Vse obresti so znesle **22.240 Din 33 p.**

To čisto imetje lahko hiboma dvignemo. Mnogi tovariši(ice) so plačali svoječasnno brezobrestno posojilo, ki so ga kasneje konviktu darovali. Zgoraj sem na navedel, da znašajo še nedarovana posojila **13.680 Din.** Zavedajte se, da gradimo dom sebi v čast in ponos, naši deci v korist. Zato ne oklevajte, ampak sporočite, da darujete brezobrestno posojilo konviktu!

Segajte pridno po zemljevidu, zlasti oni tovariši(ice), ki delujete na šolah, zaznamovanih na zemljevidu Olajšate si domoznanski pouk, poučujete uspešneje in prihranite si mnogo časa, ker vam ni treba zemljevida risati. Vse te šole so prejele zemljevid na ogled. Ne stane vas več nego nekaj priporočilnih besed. **Samo zavedajte se da služimo vsi le za celoto, za skupen cilj, ki naj se konča čimprej v ponosni zgradbi z nadimom »Učiteljski konvikt«.**

Stanje 11. aprila 1926.

Potrebno se mi zdi, da podam še kratko poročilo o blaginjskem stanju v tekočem letu. Predvsem navajam v boljši pregled plačevanja redne članarine po posameznih okraih sledečo razpredelnico:

Zap. št.	OKRAJ	Število javnih šol	Od teh plačilo	Priljubeno število učnih oseb	Rednih članov
1	Brežice-Sevnica	20	1	85	2
2	Črnomelj	30	9	78	18
3	Kamnik	41	20	108	54
4	Kastav	9	—	—	—
5	Kočevje	51	22	144	71
6	Kranj	49	24	140	88
7	Krško	33	7	141	25
8	Laško	21	2	96	8
9	Litija	33	8	107	10
10	Ljubljana	20	13	170	81
11	Ljubljana okolica	57	26	240	108
12	Logatec	19	10	86	32
13	Novomesto	42	3	114	8
14	Radovljica	31	1	120	1
Skupaj		456	146	1629	506

Te številke govore dovolj jasno. Ko bi vsi okraj storili svojo stanovsko in moralno dolžnost vsaj v točki meri kakor nekateri, bi nas bilo gotovo še enkrat več. Omenjam tu še posebej okraja Ljubljano in okolico, ki sta se odzvala v prav častnem številu ter pokazala s tem umevanje do prepotrebne udeležitve Učit. konvikta, ki ne bode služil njima v toliki meri kakor tovarišem(ice) iz ostalih okrajev. Zato vsem še zaostanim: »Ne oklevajte, ampak favorite takoj svoj pristop s tem, da nakazete že zapadle zneske po položnici, ki jo imate! Še je čas!«

Na hranil. knjižico št. 564 sem vložil od 1. januarja do danes **20.631 Din.** tako da znaša neno stanje danes **36.170 Din 66 p.**

Hranilna vloga z brezobrestnim posojilom znaša danes **32.763 Din 22 p.** Ta se je znižala, ker je neki tovariš zahteval povrnitev posojila v znesku 500 Din.

Obveznic 7% drž. invest. posojila hranimo danes 246 v nominalni vrednosti **31.600 Din.** Njihova kurzna vrednost na znaša **23.700 Din.** Za 246 realiziranih kuponov, ki so zapadli v plačilo 15. marca, sem prejel **1106 Din.** Kdor izmed tovarišev hrani še katero, prosimo zanj, da ne bo samevala doma, ampak se bo lie počutila v zbirki Učiteljskega konvikta med svojimi tovarišicami.

Zemljevidov Ljubljanskega okrožja sem prodal doslej 1883 izvodov in prejel zanje **8200 Din.** V komisijski prodaji jih je od teh za **5063 Din.**

Od slik za uslužbenski list sta mi izplačala fotografa **1430 Din.**

Vseh dohodkov, t. i. članarine, prispevkov darov sem prejel no Novem letu do danes **23.187 Din 50 p.** dočim smo nrejele vse lansko leto le **13.101 Din**

50 p. kar je vsekakor len uspeh požrtvovalnosti in zavednosti.

Svojega poročila ne morem drugače zaključiti nego s prošnjo in pozivom: **Vztrajajte in plačujte redno mesečno članarino. Posnemajte mnoge stare borce, ki so odrinili naenkrat 100 Din! Vzpodbužite še ostale tovariše in tova-**

MIRKO VAUDA:

Proučujmo vprašanja podeželskega šolstva in učiteljstva.*

Med drugimi predlogi sem Srijemu sosvetu UJU Ljubljana za selo 10. januarja t. l. predložil tudi sledeči predlog: »Pretežno število naših osnovnih šol tvori podeželske šole, pretežno število našega učiteljstva je podeželsko učiteljstvo. Te šole in to učiteljstvo pa ima mnogo zahtev in teženi, ki se razlikujejo od onih v mestih in drugih večjih krajih. Podeželskemu šolstvu bo torej treba obračati mnogo več pozornosti kakor dosedaj, in sicer v razni spisi, razpravami itd. v našem strokovnem in našem stanovskem glasilu. Predlagam torej: a) v »Učit. Tovarišu« in v »Popotniku« naj se otvori poseben predal, n. pr. pod naslovom »Naše podeželsko šolstvo« ali slično. b) Povabi naj se vse priznane in izkušene tovariše(ice) podeželske učitelje(ice), da se organizira akcija za povzdigo podeželskega šolstva in se prične nato s

* Poročal pri zborovanju učiteljskega društva za mariborski okraj dne 13. marca 1926 ter na ondi izraženo željo tukaj priobčil.

RADOSLAV KNAFLIČ:

Proglas-Deklaracija.

(Dalje.)

Ker ima vsak narod svojo kulturo, mora biti vsak njegov kulturni delavec zlasti v narodno političnih strokah ne samo učen in vešč, temveč tudi v tem smislu delaven, sicer se mu zna zgoditi, kakor Slomšku in Prešernu, da bode zamudal uzodne prilžnosti in s tem škodoval svojemu narodu.

Učiteljstvo proglašaja samoga sebe narodno kulturnim činiteljem, ono hoče to biti tudi v prihodnosti, iz česar sledi, da se ne sme nikdar razpolitičiti, temveč je muno potrebno, da se vsak njegov član boglobi tudi v znanje vseh strok narodne in državne politike, kar bode odlično koristilo šolstvu a po njem narodu i državi.

Jezikovni nomen eksponiran. Ta tučka je izpeljana iz latinskega glagola exponere, exposui, expositum = izpostavljati se, vzbujati pozornost, razložiti. Kdo pa naj presodi, kedaj je učitelj strankarsko izpostavljen (eksponiran)? Kje je tista stonja višine, na koi postanemo v strankarski politiki izpostavljeni? Posamezniki bodo to presojali po svojem osebnostnem (subjektivnem) naziranju in čutu. N. pr. klerikalec te bode morebiti že radi tvojea navdušenega govora o jugoslovanstvu krivo dolžil, da si se s tem že strankarsko izpostavil, oziroma demokrat te bode v enakem smislu obdolžil, ker si v svojem govoru trdil, naj ne zametujemo avtonomije Slovenije.

Osebnostna naziranja ustvarjajo rada krivo sodbo in zmedo ter ustvarjajo težkoče. Le ostanimo pri dosedanjih svojih izročilih (tradicijah) ter volimo v svojo organizacijo tudi zanaprej inče v vseh ozirih najsposobneše, saj se morajo izvoljeni tako gotovo ravnati po društvenih in organizacijskih pravilih, kakor bi jih sicer prihodnje volitve pomedle raz oder organizacije.

Člen IX. naj torej ves odpade.

A. Vsebina.

Točka 3. v čl. III. pravj jasno, da mora organiz. varovati svojo popolno neodvisnost napram vsem strankam in režimom in sme svojo moralno silo iskati le v skladu z obče narodno koristjo ki ji mora biti vselej in v vsakem slučaju najvišji zakon (suprema lex). To se vendar pravi, da mora organizacija zasledovati takšno stanovsko politiko, da ne bode zabredla niti v odvisnost kole politične stranke, niti vladajočega režima in gojiti takšno narodno politiko, ki se bode vselej in v vsakem slučaju soskladala s koristjo naroda. To izvršno pravilo nam kliče na polna usta: »Upolitličite se še

rišice, da pristopilo v naše vrste. Čim več nas je, tem večji dohodki in tem prei dosežemo naš dolgi zaželeni cilj — lasten svoj dom, ki naj nudi nam vsem varno in prijetno zavetišče ob vseh časih in prilikah. Postane naj last celokupnega učiteljstva. Ako hočemo, moremo in moramo to doseči!

priobčevanjem spisov in člankov o tem šolstvu v naših glasilih!«

Tako se je glasil moj takratni predlog, čegar nadalina usoda mi je neznana.

Ta predlog sem izdelal v naglici, ga hotel nuditi v čimkrajši sestavi, zato je tudi še nepopoln. Moj namen je bil, s tem predlogom vzdriniti vsaj prvičetek toli važne in potrebne akcije proučevanja podeželskega šolstva. Zakaj in kako — o tem hočem kolikor mogoče kratko in pregledno nadaljevati, kajti problem podeželskega šolstva tvori tako obširno in težavno delovno polje, da se tokrat še ne morem spuščati v podrobnosti. Podrobnosti so številne ter zahtevajo temeljito in večstransko proučena poglavja zase.

Že iz mojega predloga je precej razvidno, zakaj sem mačel podeželsko-šolsko vprašanje. Smo v izrazito agrarni državi, ki razpolaga le z redko nasejanimi mesti in večimi kraji, pač pa polhio to državo številne vasi, naselbine, mali trgi, sploh manjši podeželski kraji.

(Dalje prih.)

Splošne vesti.

— **Potovanje UJU v Češkoslovaško republiko.** V zadnjih dveh številkah »Učiteljskega Tovariša« smo priobčili program potovanja članov UJU Beograd, Zagreb, Ljubljana v Češkoslovaško republiko. Ožji sosvet UJU — pov. Ljubljana je na seji ožiega sosveta razpravljal o tem potovanju in je sklenil v zmislu dopisa Pov. UJU — Zagreb, da stopi v stik z Ljubljanskim učiteljskim društvom, ki naj vso akcijo prevzame in vodi vse priprave. Potrebna poiasnila bodo objavljena v »Učiteljskem Tovarišu«. Število udeležencev je za Slovenijo omejeno na skrajni maksimum trideset. Dosedaj se je odzvalo nekaj članov in članic, več jih je pa zaprosilo še nekatera poiasnila. Termin je kratek, zato pozivamo vse članstvo, ki se mslji izleta tudi udeležiti, da to izvrši najkasneje tekom enega tedna. Prijave je za enkrat pošiljati še na Poverieništvo UJU Ljubljana, dokler se ne konstituira vodstvo ljubljanske sekcije tega izleta. Vsi oni tovariši in tovarišice, ki so priložili svojim prijavam dopisnice, premejo tudi od tega vodstva odgovore in potrebna navodila.

FERIJALNO UDRUŽENJE JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSTVA, V Češkoslovaško!

Na razna vprašanja sporočam, da se vrši naš izlet do Češkoslovaški pod okriljem ustanavljajočega se »F. U. J. U.« in ni v nikaki zvezi z izletom po Češkoslovaški, ki ga projektira UJU.

Odobravati je, da sta projektirana dva izleta v Češkoslovaško, ker vsakdo spozna, kako je potovati v skupinah, ki presegajo število 50! — Za naš izlet je priglašeni 45 tovarišev(ice), in sicer: iz Slovenije 20, Srbije 11, Voivodine 5, Hrvatske in Slavonije 4, Bosne 3, Dalmacije 2.

Da odpade nepotrebno pisanje, sporočam, da se nadaljni priglasji ne morejo sprejeti. Tovariše(ice), ki žele potovati, naj se priglasijo pov. UJU v Ljubljani

Priglašene tovariše(ice) ponovno opozarjam, da se do 15. maja priglasijo lokalnim sokolskim društvom radi vizuma in znižane vožnje.

Spoznali se bomo po enotnih jugoslovenskih znakih in če bo mogoče v Mariboru kratek sestanek. Enotne znake preskrbi podpisane!

Ostale podrobne informacije pravočasno v »Učit. Tov.« in event. v dnevnikih.

S ferijalnim pozdravom

Slavko Mrovljec.

— **Zakaj »Učiteljski Tovariš« nč ne niše o premeščanih,** ki so se izvršila na Hrvatskem in v zadnjem času tudi v Sloveniji. Že v prvih številkah »Učit. Tov.« so bili pozvani vsi oni, ki so jim znana kaka premeščanja in krivična namješčanja, da to javlivo vodstvu organizacije. Tudi glede premeščeni na Hrvatskem je »Učit. Tov.« že zavzel stališče. Seveda ne stališče kakor ga zavzema dnevna politika in nieno časopisje, ki izrablja ta premeščanja v strankarske namene, ampak strogo stanovsko stališče in presojanje teh premeščeni s stanovskega stališča. Glede vseh slučajev, ki so bili prijavljeni organizaciji, je vodstvo že storilo korake in tolmučilo svoje stališče na merodajnih mestih. **Ne more na tega storiti organizacija v onih slučajih, ki niso prijavljeni in katerih nima avtentičnih podatkov.** Zato leži krivda na vseh onih, ki slučajev ne prijavlivo vodstvu organizacije, na drugi strani pa se tako radi snodtkajo nad tem, da organizacija ničesar ne stori in »Učiteljski Tovariš« ničesar ne piše proti premeščanjem in krivicam. Posebno sedaj, ko se premeščanja vrše po čl. 71., brez razpisa, takorekoč pod roko, je kontrola nemogoča brez sodelovanja vseh, ki jim je objektivno na tem, da se krivično postopanje omeji in ustavi z javno kritiko.

— **Na Hrvatskem in v Slavoniji je bilo premeščenih in odstavljenih nad 600 učiteljev in 28 nadzornikov** — tako pi-

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjanike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS ove informacije so valkdar točne izčrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

(Dalje prih.)